

Vytautas širvydas

SUSIVENIJIMAS SKYLA

(Tęsinys)

Aštrų protestą Tamui Astramskui, kaip Tėvynės redaktoriui, sakoma, pasiuntęs Waterburio parapijos klebonas kun. Juozas Zebrys, kuris gerai pažino Joną Tareilą. Šis vėliau (1915) savo kaitu išleido biografiją kun. J. Zebrys, jo gyvenimas ir darbai. Prezidentinės cenzūros varžomas redaktorius kun. Zebrio protestą pasiuntė kun. A. Kau-pui, kuris organe jo nepaskelbė, bet redakcijos atsakymuose kun. Zebriui pareiškė:

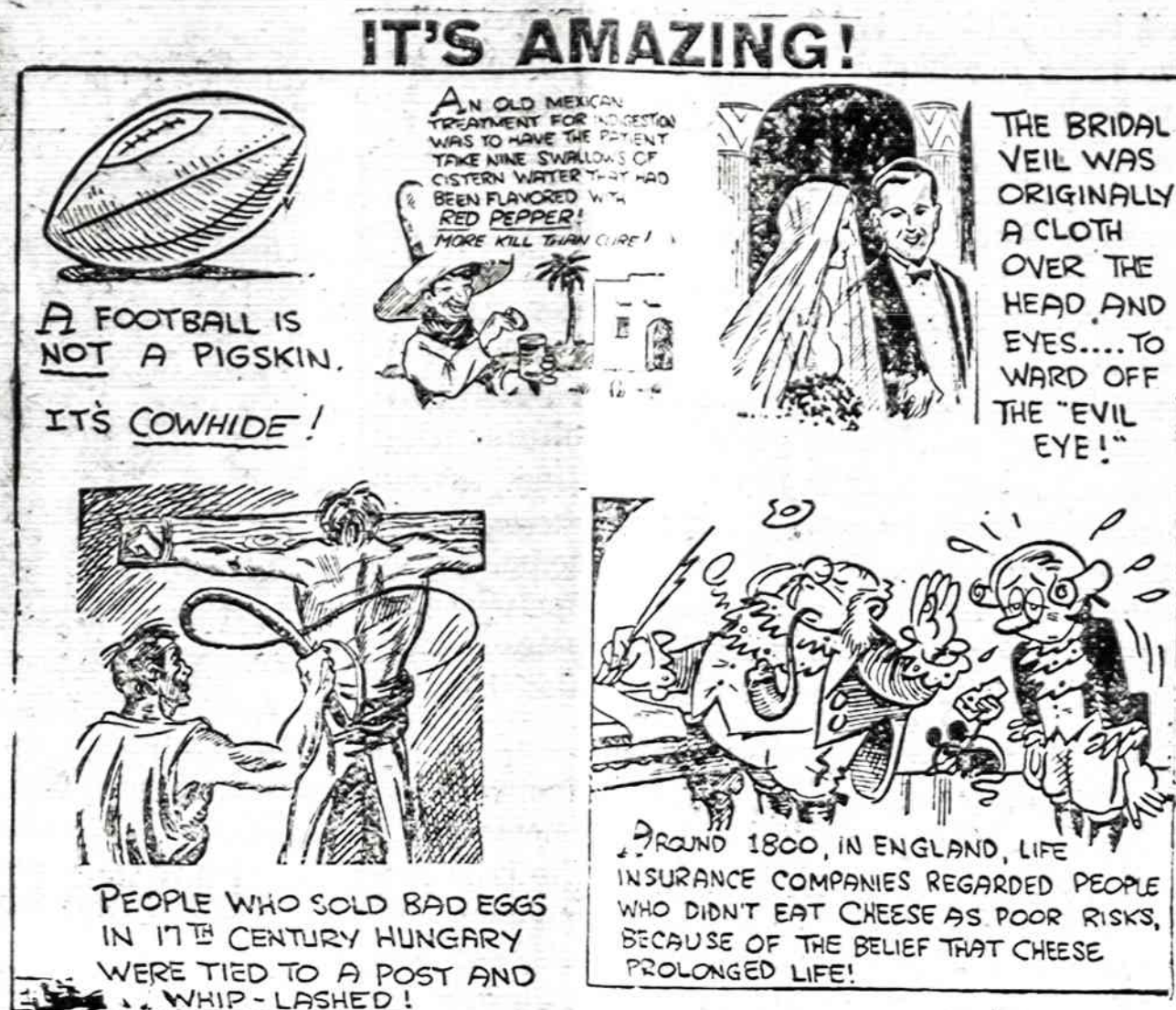
"Mes žinome, ką darome. Priėmome išvados, kad ponas Tareila ir Damijonaitį išmest iš Susivienijimo. Svarstėme ne va-landą ir ne dieną, bet ištisus du mėnesius. Rodėsi, neperviršijom tiesų, suteiktų mums Susivienijimo konstitucijos, tačiau Tam-tai mūsų pasielgimą pavadini "tironija". Veltui! Atsiliepi-mas Tėvynėje. Jis remiasi metilips Tėvynėje. Jis remiasi klaidingu "suppositum" (prielai-da), būk išmetė nesielgian-čius pagal konstituciją Susivie-nijimo narius be teismo ir liu-dininkų, ir būk Centric komite-tui prisipažinti Tareilos ir Da-mijonaitio vedievybė."

Vienas kun. A. Kaupo "dvie-jų mėnesių" tvirtinimas buvo tik keturių sausio dienų ilgio, o ir gruodyje gauti pareiškimai, vargū ar buvo 30 dienų senu-mo. Kunigas žadėjo liudininkus

išvardinti šešiolikim Susivie-nijimo Seimui, bet prižado nei-spildė. Kadangi jų neišvardina nei Astramskas, kuriam buvo parodyta keli liudymai, nei kun. Kemčis - dr. A. Kučas savo ka-talikių susivienijimo istorijoje, skundėjai, kuriais paremtas Da-mijonaitis ir Tareilos išbrauki-mas, pasilieka SLA istorijoje tamsiuose šešeliuose.

Be abejo, to meto Ameri-kos lietuviuose, kuriuose, Balu-čio pėsaikiu, virė, spragėjo, kun-kuliavo", Adomaičio-Serno jau 1897 m. pastebėta dievotų ir be-dievių neapykantą pagrįsta sro-vinė kova, tolygių Damijonai-čio-Toreilos pareiškimas vie-ladį ar privačių, buvo pilna, bet labai abejotina, ar šie du Susi-vienijimo 11-los kuopos nariai iš tikrųjų paskelbė "kryžiaut-karą" Susivienijimo konstitucijai, apie kurį 1892 m. kon-stitucija skelbė: "Kadangi tikė-jimas Romos katalikiškas yra viešpataujas lietuviškoje tauto-je, todėl ir Susivienijimas tauti-škosiose reikaluose eis ranka-rankoj su tuomi tikėjimu".

Savo 1892 m. ir 1897 m. kon-stitucijomis gyvendamas, ga-bių prezidentų kun. A. Burboš tik keturių sausio dienų ilgio, o ir gruodyje gauti pareiškimai, vargū ar buvo 30 dienų senu-mo. Kunigas žadėjo liudininkus

LIETUVIŲ KALBININKŲ EKSKURSIJA PO VILNIAUS KRAŠTĄ 1938 METAIS

(Iš vilnietės Elenos Horodnickiūtės dienoraščio)

Liepos 25 d. 9 val. ryto arkliu išvažiavome į Lydą. Kelias blo-gas. Juozas beveik visą laiką eina pėsčias. Lietuviškai nesu-sikalbėjome. Artindamiesi į Ly-dą, matėme daug kryžių, pa-puoštų Kristaus kančios įran-kiais. Lydą pasiekėme 14 val. Pasirodo, jau polic, aplink ren-ka žinias apie mus.

Lyda nemažas miestelis... 16 val. traukiniu išvažiavome į Vėrenavą. Iš čia pėsti atėjome Armoniskėn. ... miestelį atė-jome temstant.

Juozui pasiūlius, sutarėme sutusti klebonijoje. Į jį eidami, dar kiek pasidabinome, aš ap-tais išsakė šiais žodžiais: "Su-kunigais pirmiečiai niekur ir-niekada susitaikyti negalės" (1914, nr. 14). Tad ir pas Ame-rikos lietuvių turėjo neišven-giamai vykti tas, kas vyko Eup-ropos istorijoje, kur Apšvietos amžiaus žmonės nusistatė su-kunigais "klerikalais".

(Pabaiga)

TREMENDOUS TRIFLES

THE SNEER THAT ELECTED A PRESIDENT

Many Presidents have been elected with the help of a slogan that caught the popular fancy. There was "Tippecanoe and Tyler, too", Harding's "Back to Normalcy", Roosevelt's "New Deal". But it was a slogan coined from an insult that rolled William Henry Harrison into the White House.

This is the story: Martin Van Buren was running for re-election in 1840, backed by a Democratic Party so powerful and well-organized that it was generally conceded that his Whig opponent, William Henry Harrison, stood no chance. A small Democratic newspaper in Baltimore wrote jeeringly, "If General Harrison was given a pension of \$2,000 he would be content to spend the rest of his days in a log cabin drinking hard cider."

The Whigs seized upon this obscure little paragraph and turned it into a mighty tribute. Harrison became the "log-cabin, hard-cider candidate," his military exploits were acclaimed and the enthusiasm of the people rallied to the picture of the rugged frontier hero.

Actually, Harrison had an income of \$12,000 a year and never lived in a log cabin, but these facts did not change the country's conception of him. The Whig election was a heavy one, and the log-cabin and hard-cider became symbols of their candidate. On one occasion, when Daniel Webster was speaking at a rally in Harrison's behalf, he became so excited that he actually apologized because he, himself, was not born in a log cabin.

The "log-cabin, hard-cider" campaign became so popular that Harrison was swept into office. The sneer of the Democratic editor had acted as a boomerang and had achieved the opposite of its intention.

In more recent years, one of our Vice Presidents was publicly dubbed a "cigar-smoking, whiskey-drinking, evil old man" - a phrase which won him many friends but not enough to insure his re-election. But, in 1840, a few drops of primeval ink, unintentionally, provided a slogan that turned the tide of a presidential election.

Taupykite dabar pas mus

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Išleista 1928 metais. Tel. 421-3070

Išleista pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

NAUJENOS GALIMA GAUTI NEAPRASTAI ĮDOMIUS CYDOTO-
JO, VISUOMENES VEIKĖJO IR RASYTOJO, ATSIMINIMUS

Dr. A. J. Gusen - MINTYS IR DARBAI, 258 psl., liečiančios 1902 metų įvykius, Jablonskio ir Turaločia jaunus dienas ir sudirpinimą. \$3.00

Dr. A. J. Gusen - DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$2.76

Dr. A. J. Gusen - AUKŠTA KULTūra - ŽIAUROS ŽMONĖS, Kelionės po Europą įspūdžiai. Dabar tik \$2.00

Našios Jūs pat išsiųskite paštą, atsiuntus čekį arba money order, prie nurodytos kainos pridėdami 50c. persiuntimo išlaidoms.

NAUJENOS,
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

KVIEČIAME Į NAUJENŲ

BANKETA

NAUJENŲ 64 METŲ SUKAKČIAI PAMINĖTI

Sekmadienį, š. m. spalio 29 dieną

Martinique Restorane

2500 W. 94th St. Evergreen Park, Illinois

- DAINOS
- SVEIKINIMAI
- VAKARIENĖ
- IR ŠOKIAI

5 valandą po pietų

Vakariene su šampanu asmeniui 15.00 dol.

BANKETĄ RUOŠIA

NAUJENOS

Vietas prašome rezervuoti iš anksto

1739 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

arba telefonu HA 1 - 6100

VISI LIETUVIAI MALONIAI ESATE LAUKIAM! BANKETE

me... mėginom susirasti na-kyvę. Pasukom į pirkį, prie kurios matėm didelį kluoną. Bet mūsų čia nepriėmė, sakėsi, Seno neturi...

Užėjome į kitą pirkį, ir čia mūsų nepriėmė, sakėsi, be se-niūno negali. Teko iškoti se-niūno.

Armoniskėje, deja, jau liet-nekalbama. Seniai dar supran-a, bet laikosi prie kitų.

Nakvoti teko kluone.

Liepos 26 d. Pėsti iš Armoni-skės einame į Parabiskę. Kiek už Armoniskės miestelio radome labai įdomias kapines. Pereję visas kapines, radome tik du kryžius su liet. užrašais. Tai mus liūdina nuteikia.

Pasitaukėję tarp Armoni-skės ir Parabiskės pasilikom mus du dviračiais važiuoją polic, su šautuvais. Sulaikė mus. Parei-kalavo dokumentų... Grigo ir Senkaus vardus sulenkino, o jiems protestuojant, storžievis-kai pasakė, kad jų vardai esą iš-kraipyti, o jie užrašą taisyklin-gai... Ir polic, dar pakartojo klebono žodžius, sakė, kad mes čia dirbti negalėsime, gąsdino, kad, kalbėdami lietuviškai, čia žūsime, negausime dargi van-dens atsigeriti...

Bendras darbas, bendri dži-augsmas ir bendri vargai taip artina žmones! Tie berniukai pasidarė man tokie savi! Bijojau, juos suims. Polic, taip stor-žieviskai su mumis kalbant, drebėjau, kad juos ims mušti. Pasidarėme kaip šeima: džiau-giamės savo darbo vaisiais, vi-si drauge liūdime, kai darbas neišsiseka. Ir aš matau tų berne-lių ydas, pykstu už laivelį be

KNYGOS ANGLŲ KALBA

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymų nuotykių aprašymas, paimti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gryva kalba, gražiai iliustruota. 150 psl. Kaina \$2.50.

Dr. Juozas B. Kondius, HISTORY OF LITHUANIA. Lietuvos istorijos santrauka nuo pat senųjų amžių iki pokario metų. Vidutinio formato, 142 psl., kainuoja \$2.00.

Dr. Juozas B. Kondius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK Vytauto bruožai, paliečiant to laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją. 211 psl. Kaina \$3.00. Kietais viršeliais \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairioms progoms. Jas ir kitas knygas galima įsigyti atitinkamus į Naujienas arba atsiuntus čekį ar pinigine perlaide.

NAUJENOS
1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

